

Gräset grönare på andra sidan? –

Ett webinarium om hållbarhet inom konstgräs från ett policyperspektiv

OM WEBBINARIET

"Grönare gräs på andra sidan? - Hållbarhet inom konstgräs från ett policyperspektiv" samlade drygt 50 personer inom idrotten, friluftslivet och miljösektorn (förbund, föreningar, kommuner, leverantörer etc) samt forskare.

Syftet med webinariet var att samtala om målkonflikter och policy inom konstgräsanvändningen, och andra bredare perspektiv, för en ökad hållbarhet. Webinariet arrangerades i samverkan med Beställargruppen för konstgräs.

PRESENTATION I:

Beställargruppen för konstgräs

Vad är Beställargruppen för konstgräs, syfte och uppdrag? Det berättade Pernilla Holgersson, konsult inom miljösystem och koordinator i Beställargruppen för konstgräs, om i sin presentation.

"Forskning, innovation och utveckling i flera led"

Hej! Vem är du och vad är Beställargruppen för konstgräs?

Jag heter Pernilla Holgersson och är senior hållbarhetskonsult. En beställargrupp är ett flerårigt samarbete mellan olika upphandlande organisationer som syftar till att höja kvaliteten i upphandlingar genom gemensam uppbyggnad av kunskap och samverkan kring krav och upphandlingsmetoder.

Vad är historiken till Beställargruppen?

Vi startade hösten 2017 efter [Naturvårdsverkets rapport \(regeringsuppdrag\) om Mikropåstämningar](#), där konstgräs för fotboll identifierades som näst största källan till mikropåstämning i Sverige.

Varför är konstgräs en så viktig fråga, ur miljösynpunkt?

Det är viktigt att man arbetar aktivt med sina anläggningar för sport och fritid i allmänhet och konstgräs i synnerhet.

Det är inte bara en mikropåstämning utan även en fråga kring att skapa en resurseffektiv och giftfri miljö samt kunna bidra till målet fossilfritt Sverige 2045. Då behöver man arbeta på bred front genom hela värdekedjan samt bygga massor av kunskap.

Har du något/några goda exempel på initiativ eller projekt där utvecklingen gått framåt?

Det finns flera goda exempel och hela 85 procent av alla i beställargruppen ser en minskning av spridningen av granulat/mikropåstämning till omgivningen. De testar nya system för att inte använda granulat, till exempel granulatfritt eller

fossilfria material. En del kommuner satsar stort på kemikaliesubstitution och lägger krutet där. Exempel hittar du i Malmö, Kalmar, Lund, Växjö, Göteborg, Halmstad, Karlstad och Stockholm, men det finns många goda exempel även utanför gruppen.

Vad tror du behövs för att komma framåt i konstgräsfrågan? Många tror att det krävs ett eventuellt förbud mot granulat eller i alla fall hårda restriktioner på minimering av svinn. Träder detta i kraft är det många aktörer som kommer att behöva byta strategi.

Branschen består av många aktörer vilket medför att man kan behöva ändra former för till exempel rörelse, träning, skor, innovativa lösningar som funkar för de många olika klimatzonerna som Sverige består av för att nämna några.

Hur tror du Mistra Sport & Outdoors kan bidra? Genom forskning, innovation och utveckling i flera led.

Vad är det viktigaste du tar med dig från webinariet och de tillhörande samtalen?

Det är viktigt att börja samtala om de olika målkonflikter som finns mellan aktörerna så att vi kan skapa en hållbar plastanvändning i kommunerna och en hållbar sport och idrott i andra änden.

Vill du se Pernillas Holgerssons inledningsord (inspelning)?

Klicka här

PRESENTATION I:

Hållbarhet inom konstgräs - en introduktion

Vad är egentligen konstgräs? Vilka problem finns kopplade till olika delar av produktens livscykel? Och vad innebär hållbarhet inom konstgräs? Det var några frågor som Judith Waller, doktor i materialvetenskap med fokus på miljöaspekter vid Mittuniversitetet, berörde i sin presentation.

Här är några highlights:

NACKDELAR MED KONSTRGRÄS:

- Stora materialvolymer "lagras" i konstgräsplan, bland annat fossilt ursprung
 - En stor mängd av förkroppsligad energi
- Stor användning av energiresurser
- Utsläpp av miljöfarliga kemikalier och metaller
- Utsläpp av växthusgaser
- Utsläpp av mikropåstämning (näst störst efter väg- och däckslitage)

FÖRDELAR MED KONSTRGRÄS:

I dag finns det drygt 1300 fotbollsplaner av konstgräs i Sverige och generellt ökar ytor starkt – med ungefär sex procent/år.

- Konstgräs har flera fördelar jämfört med naturgräs, men har också stor miljöpåverkan.
- Konstgräs behöver varken vatten eller näring och kräver mindre drift än naturgräs. Det kan också användas i regioner där klimatet inte tillåter att naturgräs används hela året runt (till exempel i norra Sverige).

NULÄGE OCH FRAMTID...

I dag finns cirka 264 kvadratkilometer konstgräsytor för fotboll i Europa. I Sverige vi har cirka 7,6 kvadratkilometer.

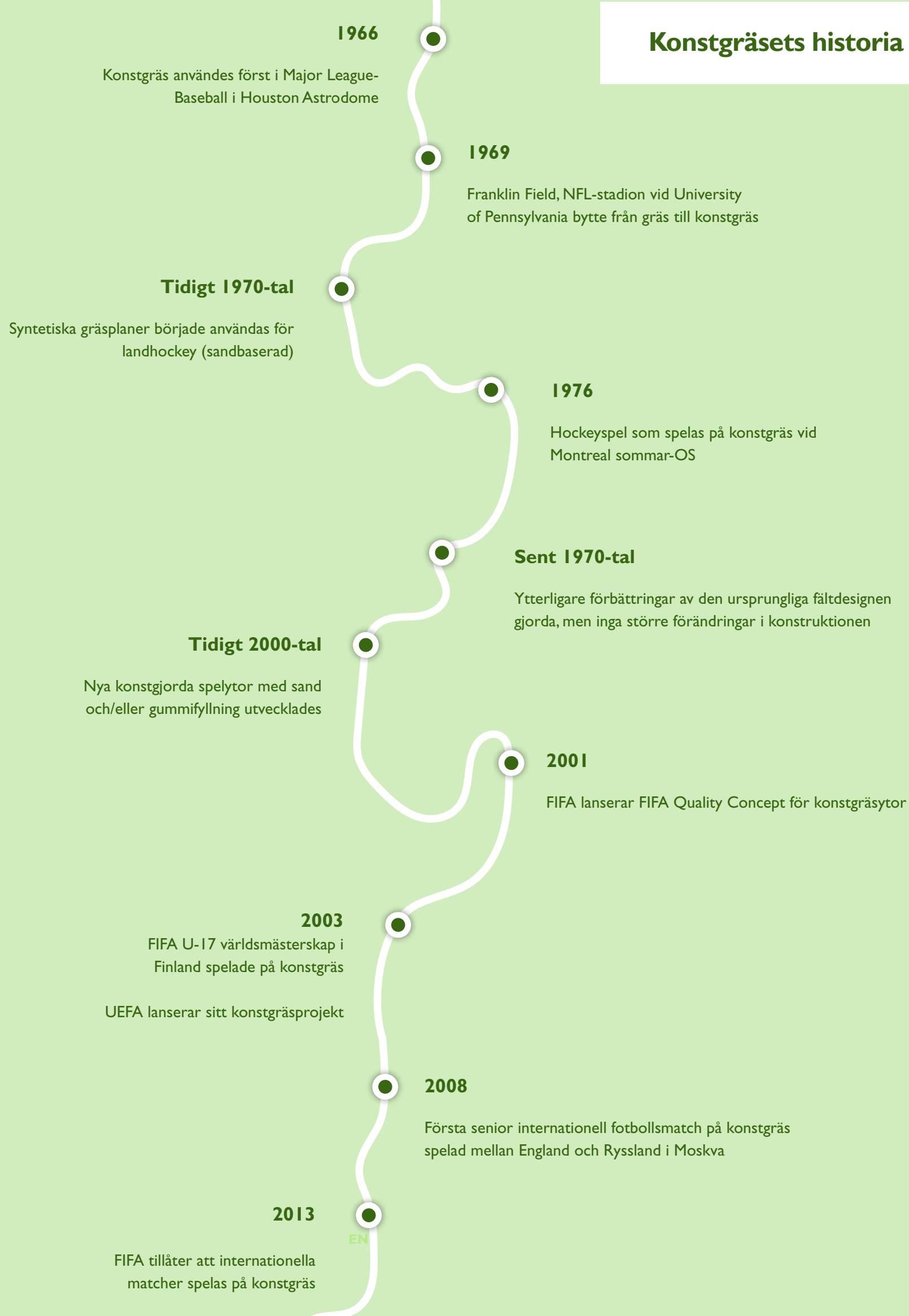
Forskningen visar att mängden kommer att fortsätta öka till 419 kvadratkilometer i Europa 2028, och 12 kvadratkilometer i Sverige 2028, vilket motsvarar över 200 000 ton plastmaterial.

Att öka användningsfasens längd och maximera återanvändning och återvinning är nyckeln till att minska miljöpåverkan av konstgräs.

Vill du se hela Judith Wallers presentation (inspelning) "Hållbarhet inom konstgräs - en introduktion"?

Klicka här

Konstgräsens historia

PRESENTATION 3:

Målkonflikter och policy inom konstgräs

Inom idrott och friluftsliv finns olika intressen och styrmedel, speciellt när det kommer till hållbarhet. Inom konstgräs är det väldigt komplex. Utmaningar blir mer miljöanpassade samtidigt som vi inte tummar på de krav som idag finns på konstgräsplanerna. Tillsammans kan vi skapa en produktutveckling som gör att problematiken med spridning av mikropåstämning runt konstgräsplaner försvinner.

Det pratade Cecilia de Bernardi, doktor i turismvetenskap vid Mittuniversitetet, om i sin presentation.

Här beskrivs studien som Cecilia och hennes kollegor genomför:

PÅGÅENDE STUDIE

I den här studien, som är ett samarbete mellan [tema](#), ["Material och hållbar utrustning"](#) och [tema "Beteenden, styrmedel och utveckling"](#), undersöks vilka utmaningar och barriärer som står i vägen för att uppnå en ökad hållbarhet. Inte bara inom konstgräs, utan också inom idrott och friluftsliv i stort. Forskarna tittar på hela processen från att producera till att behöva ta bort konstgräs.

Det finns många aktörer och regelverk som är inblandade. Forskarna genomför intervjuer och gör analyser av olika typer av dokument såsom standarder, EU-förordningar och upphandlingar.

En del av undersökningen genomförs också i samverkan med Beställargruppen för konstgräs.

NÅGRA PRELIMINÄRA RESULTAT:

- Det som bestäms på makronivå kan ha stora konsekvenser på mikronivå.
- Restriktioner på EU-nivå kan påverka konstgräsets framtid markant.
- Det finns viktiga ekonomiska överväganden och geografiska aspekter som är inblandade.
- Kunskap och kunskapsutbyte om bland annat miljömässig hållbarhet och olika möjligheter att återvinna konstgräs är också väldigt viktigt.
- Olika nätverk, inte bara aktörer emellan, men också kontakt mellan olika avdelningar inom exempelvis samma kommun, är betydelsefulla.
- Innovationer, både tekniska och organisatoriska, spelar en viktig roll i arbetet.

Vill du se hela Cecilia de Bernardis presentation (inspelning) "Målkonflikter och policy inom konstgräs"?

Klicka här

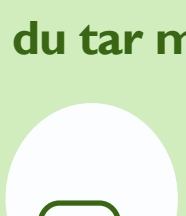
REFLEKTIONER FRÅN TRE AV DELTAGARNA

Vad är det viktigaste du tar med dig från webinariet?

THERÉSE HIVELL
Samordnare bollplaner/IS
Göteborgs Stad, Idrott & Förening

– På Göteborgs stad jobbar vi brett med konstgräsfrågan då den är väldigt komplex. Utmaningar finns i att komplettera ihop verksamhet, miljö och framtidsutveckling. Vi måste hitta ett fungerande material som är hållbart men inte tar bort spelaregenskaper för de som använder planen.

NIKLAS CALLENMARK
Anläggningskonsult
Svenska Fotbollsforbundet

– Det är viktigt att tillsammans med producenter, ägare och brukare utveckla konstgräsplaner till att bli mer miljöanpassade samtidigt som vi inte tummar på de krav som idag finns på konstgräsplanerna. Tillsammans kan vi skapa en produktutveckling som gör att problematiken med spridning av mikropåstämning runt konstgräsplaner försvinner.

DENNIS ÖSTERBERG
Vice VD
Nordic Sport-gruppen där Nordic Arena Service AB ingår

– På Nordic Arena Service jobbar vi ständigt med att utveckla miljöanpassade produkter. Vi märker att få känner till vilka alternativ som finns på marknaden och vad som är skillnaden mellan dem. Vi måste jobba hårdare för att förmedla vilka alternativ som finns, och vilka som passar just kundens behov.